

INTERVIEW Donkere-dagenoffensief tegen woninginbraak

‘EEN OF TWEE WEKEN DE DRUK ER OP ZETTEN HELPT NIET’

Als de R in de maand zit, is het weer tijd voor levertraan – en voor **extra inbraakpreventie**. Want in de **donkere dagen van het jaar** slaan inbrekers vaker hun slag. Maar met de aanpak van woninginbraak zijn de **politie en haar ketenpartners** het héle jaar druk. “Nadenken doe je in vredestijd.”

door Lynsey Dubbeld

Ik zal niet zeggen: ons enige probleem zit in de donkere dagen. Maar er is wel een significante stijging van woninginbraken tussen oktober en maart. Dat vraagt een speciale inzet van ons, dan moeten we er echt zijn”, zegt Reinier van Eck, projectleider bij het Bureau Innovatie en Beheer Processen van de politie Utrecht.

Illustratie: Hans Sprangers

De herfst en winter zijn van oudsher de favoriete seizoenen van inbrekend Nederland. Hoewel woninginbraken in bijvoorbeeld de zomervakanties de laatste jaren toenemen, slaan daders in de donkere dagen van het jaar nog altijd bovengemiddeld vaak hun slag. “Het ministerie van Veiligheid en Justitie jaagt tegenwoordig een donkere-dagenoffensief aan: het vraagt ons om een gerichte aanpak van de problematiek te bespreken in de districtelijke driehoeken. Daarmee krijgt de aanpak een integraal en probleemgericht karakter, dat is een goede zaak”, zegt Paul van Musscher, plaatsvervangend korpschef van de politie Haaglanden.

Bij een donkere-dagenoffensief nemen politie, gemeente, ondernemers en het Openbaar Ministerie extra maatregelen tegen woninginbraken en andere seizoensgevoelige delicten, zoals overvallen,

straatroven en autokraken. De maatregelen kunnen bestaan uit voorlichting aan bewoners, verscherpte verkeerscontroles, en intensieve surveillance op risicovolle tijdstippen en plekken.

“Inbraken staan altijd in onze belangstelling, maar we organiseren meer preventieve activiteiten in de periode dat inbrekers wat intensiever bezig zijn”, zegt Van Eck. Hij heeft sinds 2011 de leiding over het programma woninginbraakbestrijding in Midden-Nederland, dat deel uitmaakt van de regionale veiligheidsstrategie voor 2012 tot en met 2014. Van Musscher nuanceert: “De term donkere-dagenoffensief wekt de suggestie dat we nu opeens alles uit kast halen, maar we werken het hele jaar aan de aanpak van woninginbraken, overvallen en straatroof, want dat zijn prioriteiten voor ons korps.”

‘Er valt vaak lucratieve buit te halen’

De regio Haaglanden investeert in de aanloop naar de herfst en winter vooral in extra hotspots surveillance, preventie en voorlichting. “Het is belangrijk om rond de donkere dagen *awareness* te creëren. Eigenlijk gaat het er ons om veiligheidspartners en bewoners te alerteren op het feit dat de kans op slachtofferschap in de wintermaanden stijgt, met name in de wijken en buurten waar de inbraken zich door het jaar heen concentreren. Het is een misverstand te denken dat we pas in het najaar gaan nadenken over de aanpak van *high impact* delicten.”

In Haaglanden staat in het najaar bijvoorbeeld de campagne ‘Licht zet inbrekers in het zicht’ op het programma. Doel is om bewoners alert te maken op het risico om in de donkere uren van de dag slachtoffer van woninginbraak te worden. Agenten lopen steekproefsgewijs in de avonduren door hotspots en doen bij onverlichte woningen een brief met een preventiefolder in de bus. De tips gaan over bijvoorbeeld tijdschakelaars voor binnen- en buitenverlichting, degelijk hang- en sluitwerk en goed zicht op toegangsdeuren.

INSTAPDELICT

Volgens de meest recente editie van de Integrale Veiligheidsmonitor is slachtofferschap van (poging tot) woninginbraak tussen 2008 en 2011 gestegen van 2,5 procent naar 3,1 procent. Bij geslaagde woninginbraken liggen deze percentages op respectievelijk 1,1 en 1,5 procent. Het aantal Nederlandse huishoudens dat te maken heeft met inbraak is gestegen van 1,2 procent in 2008 naar 1,5 procent in 2011. Deze trends wijken af van de algemene ontwikkeling in slachtofferschap van veelvoorkomende criminaliteit, dat in de periode 2008 tot en met 2011 juist daalde.

“Mijn inschatting is dat woninginbraak een instapdelict aan het worden is”, zegt Reinier van Eck. “Het is relatief makkelijk voor jongens die op straat hangen. Als ze zien dat een bewoner met

een boodschappentas zijn huis verlaat en het bovenraam staat open, dan zijn ze in vijf minuten binnen. Daar komt bij dat sociale controle en sociale cohesie zijn afgenomen – de signaalfunctie van een buurt is sterk verminderd. Tel daarbij op dat er vaak lucratieve buit te halen valt, bijvoorbeeld iPhones, laptops en sieraden. Dit alles creëert een explosief mengsel.”

‘Als je in augustus begint, ben je al te laat’

In de regio Haaglanden is het aantal woninginbraken recent juist gedaald. “In de periode van 1 januari 2012 tot en met week 41 van 2012 ligt het aantal inbraken regionaal 5 procent lager dan in diezelfde periode in 2011. Ook bij andere *high impact* delicten doet deze ontwikkeling zich voor: straatroof is met 16 procent afgenomen, overvallen met 11 procent en diefstal uit of vanaf voertuigen met 23 procent”, vertelt Van Musscher.

“Waar je voorzichtig mee moet zijn, is om deze ontwikkeling aan een politieaanpak toe te schrijven. Al enige tijd werken we integraal aan veiligheid. Je ziet dat gemeenten en ook andere partners echt krachtig meedoen. We zijn probleemgestuurd gaan werken: we maken grondige analyses, richten ons op hotspots, en we hebben de hot times en hotspots in beeld. En we gebruiken een *early warning-instrument*: elke week maken we de criminaliteitscijfers bekend, die lokale chefs direct in hun briefings inbrengen.”

VAKANTIEROOSTERS

Een donkere-dagenoffensief is er niet van de ene op de andere dag, benadrukt Van Eck. “Als je in augustus begint, ben je al te laat. In mei begint de voorbereiding om in het najaar aan de slag te gaan. De voorbereidingstijd is nodig om alle partijen op één lijn te krijgen, bijvoorbeeld waar het gaat om vakantieroosters en middelenramingen. Wat wij zien: de politie kan wel snel een actie op poten zetten, maar vaak is het moeilijk om er een

HANDLEIDING

De aanpak van woninginbraken in Haaglanden is gebaseerd op de handleiding *Hot spotaanpak in vier stappen* van Bram van Dijk, Carolien van den Handel en Peter Versteegh. De publicatie is te downloaden via de website www.dsp-groep.nl.

gezamenlijke inspanning van te maken. Het Bureau Regionale Veiligheidsstrategie in Midden-Nederland zorgt bijvoorbeeld dat gemeenten en wijkteams afstemming zoeken, bijvoorbeeld over de inzet van toezichthouders.”

“In zekere zin is een donkere-dagenoffensief niks nieuws: probleemgericht werken is een onderdeel van onze veiligheidsaanpak,” reageert Van Musscher. “Maar het vergt wel maatwerk. Je moet je plannen en strategie klaar hebben zodat je die kunt uitrollen als het herfst wordt. Nadenken doe je in vrede.”

“Een grote uitdaging waar wij voor staan, heeft simpelweg te maken met de aantallen en verspreiding van woninginbraken,” zegt Van Eck. “Woninginbraken gebeuren vaak, op een groot grondgebied, door mensen die bekend zijn met de buurt en weinig tijd nodig hebben om het delict te plegen. Dat vraagt om heel goede *intelligence* en een intensieve aanpak. Bijt je er in vast en houd vol, zeg ik altijd. Een of twee weken of zelfs vier maanden de druk er op zetten helpt niet.”

‘Zomaar rondjes rijden in een politiewagen helpt niet’

Van Musscher erkent die noodzaak tot langdurige samenwerking. “Het heeft geen enkele zin om, zoals ik het noem, injectiemanagement toe te passen.

Het gaat om een consistente, vaste aanpak op basis van een gedegen probleemanalyse. 80 procent van onze heterdaadaanhoudingen komt door meldingen van burgers. Als je dat weet en je weet waar de problemen zitten, dan kan je een interventie gericht inzetten. Wij informeren burgers als er in hun wijk veel wordt ingebroken. Dan kunnen zij zélf preventieve maatregelen nemen en de politie bellen als zij iets verdachts zien.”

SNOEIEN

“Ik vind dat als wij bepaalde zaken tot prioriteit verheffen, we dan ook alles uit de kast moeten halen om er samen met partners iets aan doen. En als je iets doet, doe het dan slim. Uit onderzoek is allang gebleken dat zomaar rondjes rijden in een politiewagen eigenlijk niet helpt. Maar een gerichte hotspotaanpak loont echt.” Haaglanden heeft de afgelopen twee jaar veel ervaring opgedaan met die manier van werken. “Er was bijvoorbeeld een wijk met een hausse aan inbraken, waar bleek dat 80 procent plaatsvond in appartementen op een hoog. Als je dat weet, dan kan je de gemeente vragen de begroeiing onder de balkons te snoeien en de woningcorporatie gericht benaderen met het advies om beveiligingsmaatregelen te nemen. Als een corporatie alle flatgebouwen moet voorzien van het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW), dan is dat al snel te duur. Maar als je je richt op de eerste verdieping dan valt er wel over iets te praten.”

“Wij gebruiken het donkere-dagenoffensief om het PKVW meer onder de aandacht te brengen van bewoners”, vult Van Eck aan. “Het PKVW heeft gewoon meerwaarde. Maar het is vrij duur. Zeker met particuliere huizen zitten we in een moeilijke situatie: bewoners worden geconfronteerd met de vraag om geld uit te geven, terwijl er nog niet is ingebroken.” Daarom ligt samenwerking met burgers en verzekeraars voor de hand, vindt ook Van Musscher. “Je ziet steeds meer dat stakeholders in het veiligheidsdomein hun verantwoordelijkheid pakken. Het helpt als je met slimme adviezen komt. Als je weet dat er op acht hoog nooit ingebroken is, ga daar dan geen PKVW invoeren. Het begint bij goede analyse van wat er echt aan de hand is.” <<